

อานิสส์

แห่งความยึดมั่นในศิลป์

ศิลป์เป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้งอาศัย
เป็นประจุมารดาผู้ให้กำเนิดคุณงามความดีทั้งหลาย
เป็นประมุขแห่งกุศลธรรมทั้งปวง
เพราะฉะนั้น นรชนพึงชำระศิลป์ของตนให้บริสุทธิ์เถิด

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศีล

๔๘๒

ความสุข ความสบายใจ เป็นยอดปรารถนาของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จะดำรงอยู่ในสถานะใดก็ตาม ล้วนแสวงหาความสุขกันทั้งสิ้น ความสุขในโลกที่เจอะเจอกันอยู่นั้น เป็นความสุขที่มีทุกข์เจือปนทั้งสิ้น เป็นสิ่งไม่จีรังยั่งยืนอะไร เป็นแต่เพียงให้เฟลิดเฟลิดไปวันๆ เท่านั้น แต่ผู้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง ซึ่งเป็นความสุขที่เที่ยงแท้ถาวร ที่เรียกว่าเอกัณตบรมสุขนั้น ในอดีตก็มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอริยเจ้าทั้งหลาย ท่านเข้าถึงกันมามากมายแล้ว พวกเราก็สามารถเข้าถึงได้ ถ้าหากมีความเพียรพยายามในการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งเป็นประจำสม่ำเสมอ และปฏิบัติตรงตามร่องรอยคำสอนของพระบรมศาสดา

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย เถรคาถา ว่า

“อาทิ สीलํ ปตัญญา จ กลยาณานญจ มาตุกั
ปมุขํ สพุพรมฺมานิ ตสฺมา สीलํ วิโสธเย

ศีลเป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้งอาศัย เป็นประจุมารดาผู้ให้กำเนิดคุณงามความดีทั้งหลาย เป็นประมุขแห่งกุศลธรรมทั้งปวง เพราะฉะนั้น นรชนพึงชำระศีลของตนให้บริสุทธิ์เกิด”

ผู้มีศีลบริสุทธิ์ แสดงถึงจิตใจที่งดงาม มีความสุข สดชื่น เบิกบาน อาจหาญว่าเรงอยู่เป็นนิตย์ ไม่มีความกังวลหรือความ

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศิลปะ

๔๘๓

คิดเบียดเบียนผู้อื่น ย่อมเป็นผู้ที่มนุษย์และเทวดาต่างก็ชื่นชม จะอยู่ในสายตาของชาวสวรรค์ ผู้มีศิลปะยังได้ชื่อว่าให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน เป็นผู้มีความน่าเชื่อถือเพราะพูดแต่คำจริง เป็นคำพูดที่มีประโยชน์ ฟังแล้วเป็นมงคลแก่โสตประสาท และไม่ดื่มสุรายาเสพติด ไม่เอาควันพิษเข้าปอด หรือเอาน้ำไม่บริสุทธิ์เข้าสู่ร่างกาย

ศิลปะที่บุคคลรักหาไว้ดีแล้ว นอกจากจะให้สมบัติในมนุษย์แล้ว ยังเป็นบันไดก้าวสู่สวรรค์ เป็นที่พึ่งในโลกหน้าได้อีก พระอรหันต์ทั้งหลาย ท่านจึงสรรเสริญศิลปะว่าเป็นประดุจมารดาแห่งคุณธรรมทุกอย่าง ถ้าปราศจากศิลปะเสียแล้ว คุณธรรมอย่างอื่นก็เจริญงอกงามได้ยาก ผู้ปรารถนาสวรรค์สมบัติและมีมรรคผลนิพพานเป็นแก่นสาร ก็ต้องเริ่มจากการสมาทานรักษาศิลปะให้บริสุทธิ์

*เหมือนดังเรื่องในอดีต เมื่อครั้งที่ท้าวลักกเทวราชจอมเทพแห่งดาวดึงส์ สมัยที่เป็นมนุษย์มีชื่อว่า มหมาณพ ได้พร้อมใจกับเพื่อนๆ ๓๒ คน ตั้งใจสั่งสมบุญกัน สร้างสาธารณประโยชน์ ศาลาที่พักกลางทางสำหรับคนเดินทางไกล ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีทั้งอาหาร ที่พัก และยารักษาโรค

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศีล

๔๘๔

เตรียมไว้ครบครัน โดยมฆมาณพกับเพื่อนทั้งหมด ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาต้อนรับปฏิสันถาร คอยอำนวยความสะดวกส่งเคราะห์ผู้มาพัก ทั้งนี้ภรรยาทั้งสามของมฆมาณพก็ได้มีส่วนร่วมในการสร้างศาลา สระน้ำ และสวนดอกไม้ด้วย มีเพียงแต่ภรรยาคนที่ชื่อว่าสุชาดาเท่านั้น ที่เอาแต่หมกหมุ่นอยู่กับการแต่งตัว เพราะเข้าใจผิดว่ามฆมาณพทำบุญอะไรก็เหมือนนางได้ทำด้วย ซึ่งการสั่งสมบุญนั้น ใครทำคนนั้นก็จะได้ แทนกันก็ไม่ได้ เหมือนการรับประทานอาหาร คนไหนรับประทานคนนั้นก็อิ่มเอง จะอิ่มแทนกันก็ไม่ได้

มฆมาณพและเพื่อน ๓๒ คน ตั้งใจสั่งสมบุญบารมีทุกๆ อย่างจนกระทั่งสิ้นอายุขัย ด้วยผลบุญที่ทำไว้ดีแล้วนั้นส่งผลให้มฆมาณพได้เป็นท้าวสักกะจอมเทพสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อนคนอื่นๆ ได้เป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นเดียวกัน ภรรยาทั้งสามก็มาเกิดบนสวรรค์ชั้นนี้ด้วยกันอีก ส่วนนางสุชาดาเนื่องจากไม่ได้ทำบุญกุศลใดไว้ จึงไปเกิดเป็นสัตว์เดียรัจฉานเป็นนางนกกายหากินอยู่ตามชอกเขาและหนองน้ำ

ท้าวสักกะได้ตรวจดูภรรยาทั้ง ๔ คน ว่าไปเกิดในที่ใดกันบ้าง ก็เห็นเพียง ๓ คนที่อยู่บนเทวโลก แต่ไม่เจอนางสุชาดา จึงตรวจดูในเมืองมนุษย์ด้วยทิพยจักขุ ก็เจอนางสุชาดาเกิดเป็นนกกาย พระองค์ทรงบังเกิดความสงสารจึงเสด็จลงจากเทวโลก

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศิลปะ

๔๘๕

มาพาไปชมสรวงสวรรค์ โดยปล่อยไว้ที่สระน้ำ แต่นางอึดอัดอยู่ไม่ได้เพราะเป็นผู้มีบุญน้อย ขอลกลับไปที่พักเขาตามเดิม ท้าวลักกะทรงแนะนำว่า ถ้าอยากเกิดบนสวรรค์ก็ให้ตั้งใจรักษาศิล ๕ ให้บริสุทธิ์ แล้วนำกลับไปปล่อยไว้ในโลกมนุษย์ตามเดิม

อยู่มาวันหนึ่ง ท้าวลักกะตั้งใจจะทดสอบศิลปะของนางนกยาง จึงแปลงเพศเป็นปลานอนหงายท้องลอยน้ำ ทำทีว่าเป็นปลาตาย นางนกยางเห็นอย่างนั้น คิดว่าปลาตัวนี้ตายแล้ว จึงเอามาปอกคอบหมายจะกินเป็นอาหาร ปลากระดิกหาง นางจึงรู้ว่าปลายังมีชีวิตอยู่ ด้วยความตั้งใจมั่นในการรักษาศิล แม้ตัวเองอดตายก็ไม่ยอมกินปลาตัวนั้น จึงปล่อยไปตามเดิม ปลาตัวนั้นกลับร่างเป็นท้าวลักกะ แล้วเหาะไปประทับยืนอยู่ในอากาศ กล่าวอนุโมทนาสาธุการ และให้กำลังใจในการรักษาศิลให้บริสุทธิ์ต่อไป นางก็ตั้งใจรักษาศิลไม่ให้ขาดเลยแม้แต่วันเดียว เมื่อตายแล้วก็ไปเกิดเป็นลูกสาวของนายช่างหม้อในกรุงพาราณสี

ท้าวลักกะทรงตรวจดูอีก พบว่านางนกยางได้ไปเกิดเป็นลูกสาวนายช่างหม้อ จึงแปลงเป็นชายแก่เอาฟักทองคำบรรทุกลูกรถจนเต็ม เทียบข่าวประกาศขาย โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้มาซื้อต้องเป็นคนรักษาศิลได้บริสุทธิ์ แต่ไม่มีใครสามารถจะซื้อได้ แม้สักคนเดียว เพราะบางคนไม่รู้จักรักษาเป็นอย่างไร บางคนรู้จักแต่ก็รักษาได้ไม่ครบถ้วน จนมาถึงสาวน้อยคนนี้มาขอซื้อ

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศิลปะ

๔๘๖

ชายชราถามว่า “หนูรักษาศิลหรือเปล่า” เด็กสาวตอบว่า “รักษาศิล ๕ ครบทุกข้อ ตั้งแต่เกิดมา ไม่เคยฆ่าสัตว์ ไม่ลักขโมยของคนอื่น ไม่เจ้าชู้ ไม่เคยพูดโกหก และไม่ดื่มสุรายาเมา”

ชายชราจึงยกฟักทองคำให้ทั้งหมด แล้วจากไป นางก็ตั้งใจรักษาศิล ๕ ยิ่งชีวิต จนตลอดอายุขัย ด้วยผลบุญนั้น ทำให้ไปบังเกิดเป็นธิดาของท้าวเวปจิตติอสูร ซึ่งอยู่ที่บริเวณเชิงเขาพระสุเมรุ เมื่อนางเติบโตเป็นสาว ท้าวเวปจิตติเปิดการประชุมอสูรทั้งหมด เพื่อให้ธิดาเลือกคู่ครอง ท้าวลักกะทราบว่ามีนางสุชาดาได้มาเกิดเป็นธิดาอสูร จึงได้เนรมิตกายเป็นอสูรแก่มาร่วมในพิธีครั้งนี้ด้วย

เมื่อถึงพิธีเลือกคู่ ธิดาอสูรเลือกท้าวอสูรแก่ ซึ่งก็คือท้าวลักกะจำแลง เพราะความรักที่เคยผูกพันกันมาตั้งแต่อดีตชาติ จึงขัดพวงมาลัยเสี่ยงทายไปหาท้าวลักกะ ท้าวลักกะจึงพาธิดาอสูรไปอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ทำให้นางสุชาดาได้เสวยสุขอันเป็นทิพย์ อยู่ในทิพย์วิมานอย่างมีความสุข

นี่เป็นผลบุญของนางสุชาดาที่เกิดจากการรักษาศิลอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพัน แม้ว่าแต่เดิมจะเป็นคนประมาท แต่ได้กัลยาณมิตรคือท้าวลักกะมาเตือนสติ แนะนำให้รักษาศิล ๕ เมื่อตั้งใจรักษาศิลอย่างสม่ำเสมอ ศิลนั้นก็มิอาจภาพทำให้ได้

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศีล

๔๘๓

เกิดในภพภูมิที่ดีขึ้นไปเรื่อยๆ ตั้งแต่จากสัตว์เดียรัจฉานก็มาเกิดเป็นมนุษย์ เมื่อไม่ประมาทยังคงรักษาศีลต่อไปอีก ละโลกแล้วบุญก็หนุนนำให้ได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ คนที่ประมาทแล้วแต่กลับใจได้ เป็นคนที่น่าคบชื่นชมอนุโมทนาสาธุการทีเดียว

ดังนั้น อย่ามัวประมาทในชีวิต หมั่นรักษาศีลให้สะอาดบริสุทธิ์ อย่าหลงใหลเพลิดเพลिनไปกับกระแสโลก แม้จะเป็นความสุขก็เพียงเล็กน้อย เทียบไม่ได้กับความสุขในสวรรค์ แม้ความสุขในสรวงสวรรค์เองก็ยังเทียบไม่ได้กับความสุขในอายตณนิพพาน เพราะความสุขเหล่านี้เป็นเพียงเหยื่อล่อให้หลงใหลติดอยู่ในสังสารวัฏ ให้ความสุขแก่เราชั่วครั้งชั่วคราว ไม่ใช่สิ่งที่เที่ยงแท้ถาวร ไม่ซำก็เสื่อมสลายไป เป็นความสุขที่เจือด้วยความทุกข์ เราจึงควรทำชีวิตให้สมบูรณ์ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต เข้าสู่พระนิพพาน อันเป็นเอกันตบรมสุข ที่ไม่มีทุกข์เจือปน

ฉะนั้น คนมีปัญญาไม่ควรประมาทในวัย วัยไหนก็ตายได้ทั้งนั้น ไม่ควรคิดว่า เรายังไม่แก่ ไม่เจ็บป่วย เพราะไม่มีใครรู้ว่าเราจะเจ็บไข้ได้ป่วย จะประสบอุบัติเหตุเภทภัยเมื่อไร ดังนั้นควรใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า บางคนอาจเคยประมาทพลาดพลั้งไปแล้วก็อย่าไปเสียอกเสียใจกับการกระทำที่ผ่านมา เมื่อมีสติรู้สึกตัว

อานิสงส์แห่งความยึดมั่นในศีล

๔๘๘

และได้พบกัลยาณมิตรแนะนำตักเตือน ก็ปรับปรุงแก้ไขกันเสีย
เนิ่นๆ ถ้าช้าจะไม่ทันการณ์

ผู้ที่สำรวมระวังรักษาศีล รักษากาย วาจา ใจให้สะอาด
บริสุทธิ์ จะเป็นที่ตั้งแห่งคุณความดีงามทั้งหลาย และเป็น
พื้นฐานที่จะได้พบกับความสุขความบริสุทธิ์ที่ยั่งยืนไป เพราะ
ความประพฤติสุจริตจะทำให้จิตอ่อนโยนนุ่มนวลควรแก่การงาน
เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนา แล้วเราจะบรรลุ
เป้าหมายของชีวิต ได้เข้าถึงพระธรรมกายอย่างง่ายดาย เข้าถึง
แหล่งแห่งความสุขที่แท้จริงภายใน ความสุขที่เกิดจากการ
เข้าถึงธรรม เป็นความสุขที่ยิ่งกว่าความสุขอื่นใด เราจะใช้ศีล
เป็นสะพานเชื่อมโยง เพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายในกัน
ทุกๆ คน

